

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/dcr-2013-en

Zpráva o rozvojové spolupráci za rok 2013: Odstranění chudoby

Přehled v českém jazyce

Rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals – MDG) daly podnět k zesílení politické podpory pro snižování chudoby. Svět už pravděpodobně splnil cíl MDG snížit na polovinu počet lidí žijících v extrémní chudobě (tzn. s příjmem nižším než 1,25 amerického dolaru na den). Přesto je pokrok k dosažení rozvojových cílů tisíciletí napříč zeměmi, oblastmi, skupinami obyvatelstva a pohlavími nerovnoměrný a odráží se na něm zásadní slabá stránka současných přístupů. Organizace spojených národů a její partneři, kteří společně pracují na podobě nového globálního rámce, jenž nahradí MDG v roce 2015 (kapitola 11), se potýkají s naléhavou výzvou odstranit chudobu jednou provždy. Jak vyplývá z této zprávy o rozvojové spolupráci, bude potřeba udělat více než doposud.

Co je to chudoba a jak se měří?

Tato otázka byla předmětem mnohých polemik kolem MDG. V této zprávě nastíní čelní odborníci výzvy týkající se definic chudoby a metod jejího měření.

- **Chudoba se netýká pouze příjmu**. Cíl MDG snížit na polovinu extrémní příjmovou chudobu obchází řadu jiných nedostatků (kapitola 3). Ekonomický růst sám o sobě nepovede k odstranění všech rozměrů chudoby a nebude vždy přínosný pro všechny.
- **Chudí lidé nežijí pouze v chudých zemích** (kapitola 1). Dnes žije nová „dolní miliarda“ v zemích se středním příjmem, včetně Indie a Číny. Národní měření chudoby nezohledňují tyto nerovnosti v rámci jedné země ani nesměřují vývoj směrem k jejich vyrovnání (kapitola 2 a 15).
- **Chudoba má více forem a i její charakter bývá proměnlivý**. Nová opatření by měla zohledňovat situaci mimo globální souhrnné údaje, aby odrážela různé výchozí body a výzvy, věnovala se nerovnostem a zajistila porovnatelnost za určité období (kapitoly 2 a 11).
- **Nestačí pouze „dostat se na nulu“, ale také se na ní udržet** (kapitola 4). Minimálně půl miliardy lidí nyní žije v chronické chudobě. Musí být stanoveny zásady, s jejichž pomocí bude nejen odstraněna extrémní a chronická chudoba, ale které také pomohou zamezit tomu, aby do chudoby upadali další a další lidé.

Nové cíle pro odstranění chudoby

Nová mezinárodní vývojová agenda musí ztělesňovat principy solidarity, rovnosti, důstojnosti a respektu k přírodě (kapitola 12), stejně jako se o to snažila Deklarace milénia. Bude potřeba nalézt nové cíle, které efektivně povedou ke splnění hlavních záměrů, cíle, které bude možné snadno monitorovat, a strategie pro ekonomickou a sociální transformaci. Tato zpráva obsahuje řadu návrhů na rozvoj těchto bodů. Patří k nim:

Odklon od chudoby a dosažení všeobecného blahobytu

- Vytvoření nového hlavního indikátoru, s jehož pomocí se bude měřit pokrok směrem k odstranění všech forem chudoby a který by mohl doplňovat současný indikátor příjmové chudoby (kapitola 3 a 5).
- Zahrnutí cílů a indikátorů ke zjištění toho, zda do chudoby upadají další lidé (kapitola 4). Zahrnutí cíle snížení nerovnosti v příjmech a indikátorů nerovnosti monitorující různé oblasti (kapitola 1 a 11).
- Dva paralelní přístupy k problematice nerovného postavení žen a mužů: cíl rovnosti pohlaví, posilování pozice žen a odhalování rozdílů mezi muži a ženami ve všech dalších oblastech (kapitola 16).

Kombinace národních a globálních cílů a povinností

- Stanovení nového globálního cíle snížit příjmovou chudobu v rámci národních měřítek chudoby, které budou mezinárodně koordinovány a konzistentní (kapitola 2).
- Vytvoření nového programu aplikovatelného na všechny země, ale s povinnostmi, které se musí měnit v závislosti na výchozím bodu těchto států, jejich schopnostech a prostředcích (kapitola 11).
- Stanovení cílů na národní úrovni, avšak v rámci globálních minimálních standardů (kapitoly 11 a 15).

Zkvalitnění dat pro sledování vývoje

- Přijetí specifického cíle a indikátoru ke zvýšení dostupnosti a kvality dat pro sledování vývoje směrem k těmto novým cílům a investice do národních statistických kapacit (kapitoly 14 a 16).

Nové cesty k odstranění chudoby

Nastavení správných cílů je prvním krokem; jejich dosažení bude vyžadovat nové zásady, závazky, výraznou účast národních vlád (na severu i jihu) i účast celého globálního společenství. Vlády, členové parlamentů, multilaterální a regionální instituce, občanská společnost, nevládní organizace, nadace i soukromý sektor – ti všichni budou potřebovat, aby byla implementace všech zásad ve všech oblastech efektivní a abychom společnými silami chudobu opravdu vymýtili.

Autoři této zprávy se v následujících bodech podělí o své bohaté zkušenosti ohledně toho, co funguje:

- **Vnímání vývoje jako cesty z chudoby k síle** posilováním pozic lidí, především žen a lidí trpících chronickou chudobou, a omezením sociální diskriminace, kvůli které lidé zůstávají pod hranicí chudoby. Agentury pro rozvojovou spolupráci, politická hnutí a organizace občanské společnosti mohou tyto přesuny síly podpořit (kapitola 4, 5, 6, 9, 10, 12 a 16).
- **Budování otevřených a udržitelných ekonomik** umožní i těm nejchudším přispět svým dílem k všeobecnému růstu a mít z něj prospěch. To bude vyžadovat globální změnu orientace a prioritizaci zásad a programů, především pak v zemědělství, vzdělání, energetice a zaměstnanosti (kapitoly 4, 7, 8, 14 a 15).
- **Zajištění systémů sociální ochrany** – záruky práce, převody peněz, důchody, příspěvky na děti a dávky v invaliditě – tak, aby všechny společně tvořily dobře fungující systém, jenž umožní chudým lidem zajistit si obživu, vlastnit a zvelebovat majetek, využívat ekonomických možností a ustát náhlé otřesy, jakými jsou například změny klimatu (kapitoly 4, 5, 6, 7, 9, 10 a 13).
- **Environmentální udržitelnost a přírodní zdroje se musejí stát hlavní prioritou**, což je neodmyslitelně spojeno se snižováním chudoby a zvyšováním blahobytu. Politika musí řešit nejen symptomy, ale také příčiny chudoby, aniž by ohrožovala blahobyt budoucích generací (kapitoly 11, 13 a 15).
- **Investování do drobných zemědělců** tak, aby se postupně snižoval počet chudých lidí a dostalo se podpory ekonomickému růstu v chudých, převážně venkovských oblastech (kapitoly 8 a 10).
- **Podpora předávání vědomostí a zkušeností** ohledně snižování chudoby, především mezi jižními státy (kapitoly 1, 8, 15 a 16).

Co to znamená pro rozvojovou spolupráci?

K řešení těchto problémů bude potřeba maximální podpora. Ačkoli budou finanční prostředky stále více pocházet z vlastních daňových systémů států, oficiální rozvojová pomoc (ODA) bude stále zásadní. Bude muset zahrnout „šikovné“ nacházení dalších zdrojů v rámci jediné, sjednocené globální struktury, optimální zacházení se všemi dostupnými finančními prostředky a také zaručení příslušné zodpovědnosti (kapitoly 15 a 16). Nové globální partnerství pro účinnou rozvojovou spolupráci by mohlo urychlit a koordinovat globální snahy a prostředky (viz redakční článek). Snižování chudoby a řešení nerovných podmínek, a to jak v rámci jednotlivých zemí, tak mezi zeměmi navzájem, bude vyžadovat dlouhodobou a souvislou podporu nestabilních zemí. Dále bude klíčové zaměřit se na případy extrémní chudoby v zemích se středně vysokými příjmy, na rozvoj vlastní kapacity států poskytovat veřejné statky a na šíření pochopení skutečnosti, že základem pro odstranění chudoby je mír a zamezení násilí (kapitoly 14, 15 a 16).

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2013), *Development Co-operation Report 2013: Ending Poverty*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/dcr-2013-en